

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

24-25 вересня 2015 року

Суми 2015

3. Башкатов В. М. Механізми державного управління демократичними змінами в Україні [Текст]: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Башкатов Владислав Михайлович ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса: [б. в.], 2012. – 20 с.

4. Ашмарина С.А. Управление изменениями: учебное пособие / С.А.Ашмарина, Б. Н. Герасимов. – М.: РидГрупп, 2011. – 208 с.

6. Шермет М.А. Управление изменениями / М.А.Шермет. – М.: «Дело» АНХ, 2010. - 128 с.

Рот-Серов Є.В.
Сумський державний університет

ЗНАННЯ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах глобального економічного розвитку надзвичайно актуальним є питання використання інтелектуального капіталу як одного із основних засобів реалізації інноваційного потенціалу підприємств. Знання є ключовим елементом, що входить до складу інтелектуального капіталу. З огляду на те, що значну роль в економіці України займає виробничий сектор, основу якого складають промислові підприємства машинобудівного комплексу, особливо актуальним є питання використання знань та інтелектуального капіталу з метою підвищення ефективності їх діяльності за рахунок реалізації інноваційного потенціалу.

Статистичні дані, що публікуються щорічно у доповідях Світового банку та інших провідних організацій вказують на те, що роль інтелектуального капіталу стає все більш значущою, про що свідчать економічні показники розвитку провідних країн світу. Стає очевидним, що підприємствам необхідно вдосконалювати якість ведення виробничої діяльності та управлінські підходи за рахунок використання знань та інноваційних підходів, які б давали змогу реалізувати потенціал підприємства та здобувати конкурентні переваги на ринку.

Існують різні погляди вчених щодо визначення поняття інтелектуального капіталу. Так, наприклад, Е.Брукінг визначає інтелектуальний капітал, як нематеріальний актив, до складу якого входять знання, творчі здібності людей, їх професійні навички (людські активи), інтелектуальна власність, інфраструктурні активи та інше. В.Л. Іноземцев під інтелектуальним капіталом розуміє сукупність інформації, знань, які відіграють роль «колективного мозку», що накопичує інформацію, що пов'язана із повсякденними знаннями та навичками

працівників, їхнім досвідом, спілкуванням між ними, а також імідж підприємства, та організаційну структуру. [1, с.178]

Очевидно, що ключовим елементом інтелектуального капіталу є знання. Вони є основним засобом реалізації інноваційного потенціалу підприємства. Адже для підвищення ефективності діяльності підприємства не достатньо оперувати лише сукупністю даних та інформацією про явища та факти. Потрібні знання про явища та процеси, які дозволяють орієнтуватися в умовах нестабільності, дають можливість зрозуміти поведінку гравців ринку, передбачити ринкові тенденції, дають змогу швидкої адаптації та переорієнтації своєї діяльності в умовах невизначеності, ринкової нестабільності, економічних і фінансових криз та соціальних потрясінь. Водночас знання виступають з одного боку, ресурсом, яким володіє його носій, а з іншого – можливістю, засобом реалізації наявного потенціалу.(рис. 1).

Рис. 1. Співвідношення потенціалу інноваційного розвитку, інтелектуального капіталу та знань

У загальному випадку в інтелектуальному капіталі виділяють три складові:

- Людський (до нього, як правило, входять знання, культура праці, особистий досвід, креативність працівників, ноу-хау та інше);
- Організаційний (представлений патентами, ліцензіями, товарними знаками, корпоративною культурою, організаційною структурою та ін.);
- Споживчий (інтерфейсний – зв'язки із контактними аудиторіями, до яких входять постачальники, споживачі, фінансові установи).

Разом із тим, інтелектуальний капітал має ресурсну (наявність інтелектуального капіталу, як така) складову та потенційну складову

(можливість реалізації потенціалу за рахунок знань та знання як правильно використовувати ресурсну складову).

Отож, інтелектуальний капітал-сукупність інтелектуальних ресурсів (які випливають із його структури: людських, організаційних та споживчих), що представлені як у матеріальній так і нематеріальній формі та можуть бути використані як засіб чи можливість реалізації інноваційного потенціалу підприємства.

1. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент : підручник / С. М. Ілляшенко. - Суми : Університетська книга, 2010. – 334 с.

Росохата А.С.

Сумський державний університет

ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОГНОЗУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день стан інноваційної діяльності підприємств України більшістю експертів-науковців визначається як кризовий і такий, що не відповідає сучасному рівню розвитку інноваційних процесів в країнах, для яких інноваційний розвиток є ключовим вектором економічної стратегії. Всесвітній економічний форум щорічно анонсує «Доповідь про глобальну конкурентоспроможність» («The Global Competitiveness Report»). Дана доповідь представляє рейтинг розвинутих країн світу за різними показниками конкурентоздатності, у тому числі інноваційна діяльність. За результатами 2014 року Україна на міжнародній арені у категорії «Інновації» посідає 81 місце серед 144 країн світу [1].

Аналізуючи динаміку місця України в категорії «Інновації» з 2008 року по 2014 рік виявлено загальну тенденцію до погіршення стану інноваційної діяльності в Україні у порівнянні з іншими країнам.

Огляд стану інноваційної діяльності України за міжнародним рейтингом Всесвітнього економічного форуму не охоплює проблематику інноваційної активності промислових підприємств України, адже є загальним систематизованим базисом для оцінки країни в цілому. Зупиняючись детальніше на промисловості України слід зазначити, що не зважаючи на світові тенденції розвитку шостого та сьомого технологічних укладів, в Україні домінують на сьогоднішній день 3 та 4 технологічні уклади, характерною особливістю яких є акцент економіки країни на промисловість.